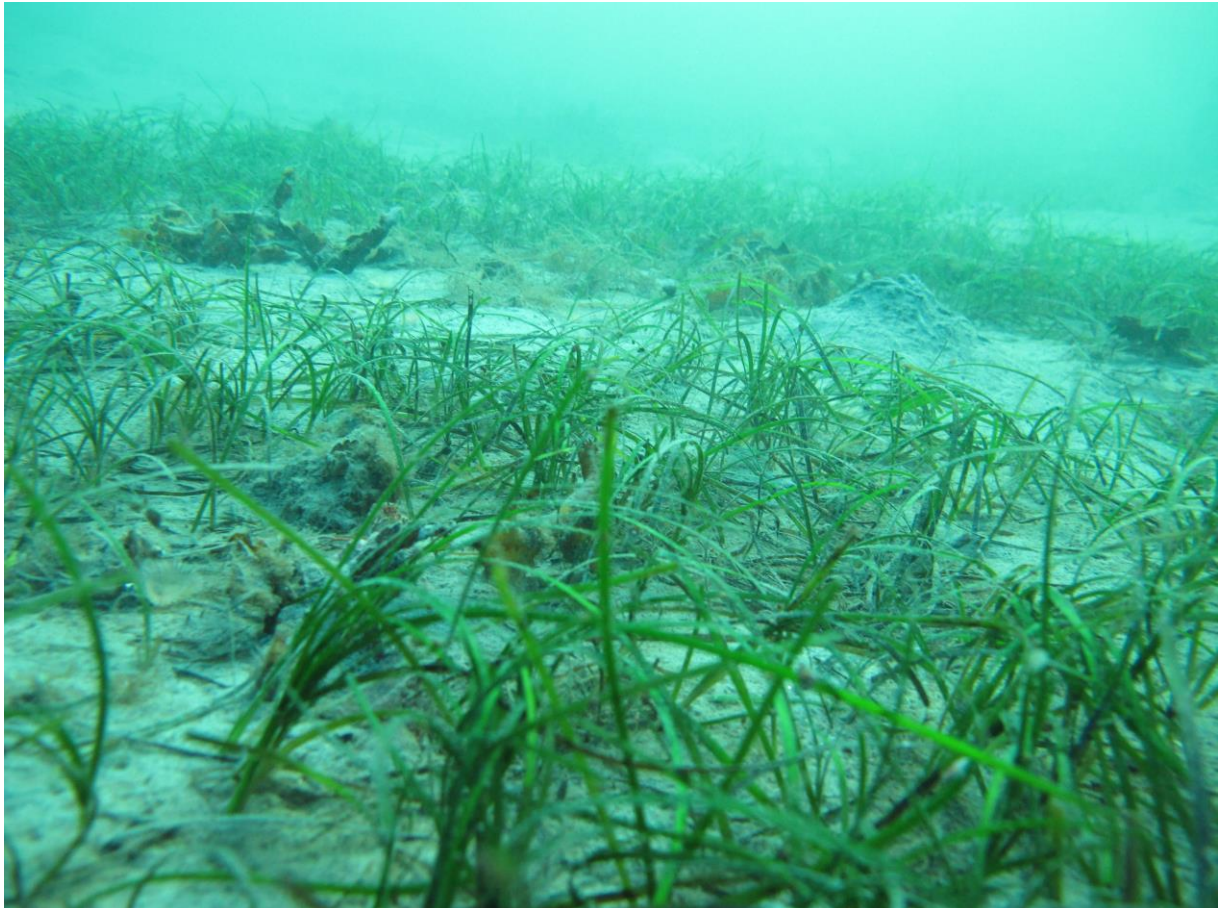

Utvidet kartlegging i Tjeldsundet, Harstad kommune

Ole K. Larsen

Utvidet kartlegging i Tjeldsundet, Harstad kommune

Ecofact rapport 651

www.ecofact.no

Referanse til rapporten:	Larsen, O.K., 2018. Utvidet kartlegging i Tjeldsundet, Harstad kommune. Ecofact rapport nr. 651
Nøkkelord:	Ålegras, reguleringsplan, kaianlegg
ISSN:	ISSN 1891-5450
ISBN:	978-82-8262-649-1
Oppdragsgiver:	Harstad kommune
Prosjektleder hos Ecofact AS:	Ole K. Larsen
Prosjektmedarbeidere:	SJ dykk, Harstad
Kvalitetssikret av:	Sina Thu Randulff
Forside:	Foto: Ålegras ved Rødskjær 2016. Ole K. Larsen

www.ecofact.no

INNHOOLD

1	INNLEDNING	3
2	METODE	3
2.1	UNDERSØKELSESONRÅDET	3
2.2	FELTREGISTRERING	3
2.3	VERDISSETTING	4
3	RESULTATER	5
3.1	LOKALITET 1, ELVA	6
3.2	LOKALITET 2, HAUKEBØ	7
3.3	LOKALITET 3, GAUSVIKA.....	8
3.4	ØVRIGE UNDERSØKTE LOKALITETER.....	9
4	USIKKERHET	10
5	REFERANSER	10
6	VEDLEGG - FELTRAPPORT	11

1 INNLEDNING

Det ble i 2016, gjennomført en marin feltbefaring i forbindelse med reguleringsplan for Rødskjær havn. Feltbefaringen var et ledd i kunnskapsinnhenting for konsekvensutredningen (Larsen m.fl., 2017) gitt av utarbeidet planprogram (Harstad kommune 2017). I forbindelse med befaringsen ble det blant annet avgrenset et område med ålegraseng, en prioritert naturtype etter miljødirektoratets DN håndbok 19, kartlegging av marine naturtyper. I konsekvensutredningen ble naturtypen ålegraseng vurdert til en B-verdi og den marine delen av planområdet vurdert til stor verdi etter Statens vegvesens håndbok V712.

Fylkesmannen i Troms har, etter gjennomgang av saken, varslet innsigelse mot planen med bakgrunn i den registrerte ålegrasengen. Harstad kommune ønsket derfor en utvidet kartlegging av naturtypen ålegraseng for å øke kunnskapsgrunnlaget i et større geografisk område. Ecofact har stått ansvarlig for utførelsen og designet av oppdraget, mens SJ dykk har gjennomført de marine undersøkelsene i felt.

2 METODE

2.1 Undersøkellesområdet

Ålegras visner ned om vinteren, med unntak av noen få lokaliteter i Sør-Norge, år om annet. Kartleggingen ble utført 21. november, noe som er sent for å fange opp reell utbredelse. Bakgrunnen for sen kartlegging er sen bestilling fra oppdragsgiver samt at det ble forskjøvet ytterligere noen uker da underleverandørens ROV måtte på service. Selv om tidspunktet for befaringsen ble foretatt sent på året, så anses det som greit for å danne et bilde av potensiell utbredelse av eventuelle ålegrasenger.

Uten å ha detaljert kjennskap til strømningsforhold, ble det gjennomført en screening av potensielle områder for ålegras i Tjeldsundet. Området som ble vurdert gikk fra Gausvika i nord til nordlige deler av Sandtorgstraumen i sør. Det ble tatt ut 8 lokaliteter som potensielle ålegraslokaliteter. Innsynsløsningen norgeskart ble brukt til å vurdere potensielle områder. Kriteriene som ble brukt for å ta ut potensielle ålegraslokaliteter var helningsgrad på sjøbunn, dybdeforhold, og eksponeringsgrad fra den sterke strømmen i Tjeldsundet. Det vil si at helning ikke bør være større enn 10°, dybde bør være mellom 2-8 meter og området bør være relativt beskyttet. Figur 1 viser de 8 områdene som ble tatt ut sammen med den registrerte ålegrasengen fra 2016 i planområdet.

2.2 Feltregistrering

Feltregistrering ble gjennomført av dykkerfirmaet SJ dykk AS. SJ dykk fikk i forkant instruksjoner og veiledning i identifisering av ålegras. Det ble benyttet ROV for undervannsundersøkelsene. Undervannsfartøyets undersøkelsesrute ble loggført på kart (se vedlegg). Det ble også gjennomført undersøkelser i referansestasjonen innenfor planområdet.

Figur 1. De potensielle ålegraslokalitetene som ble undersøkt er vist med grønne polygon. Understrekte navn viser lokalitetsnavn brukt i denne rapporten. Lokaliteten som ble registrert i 2016 er innenfor planområdet (rød heltrukket linje).

2.3 Verdisetting

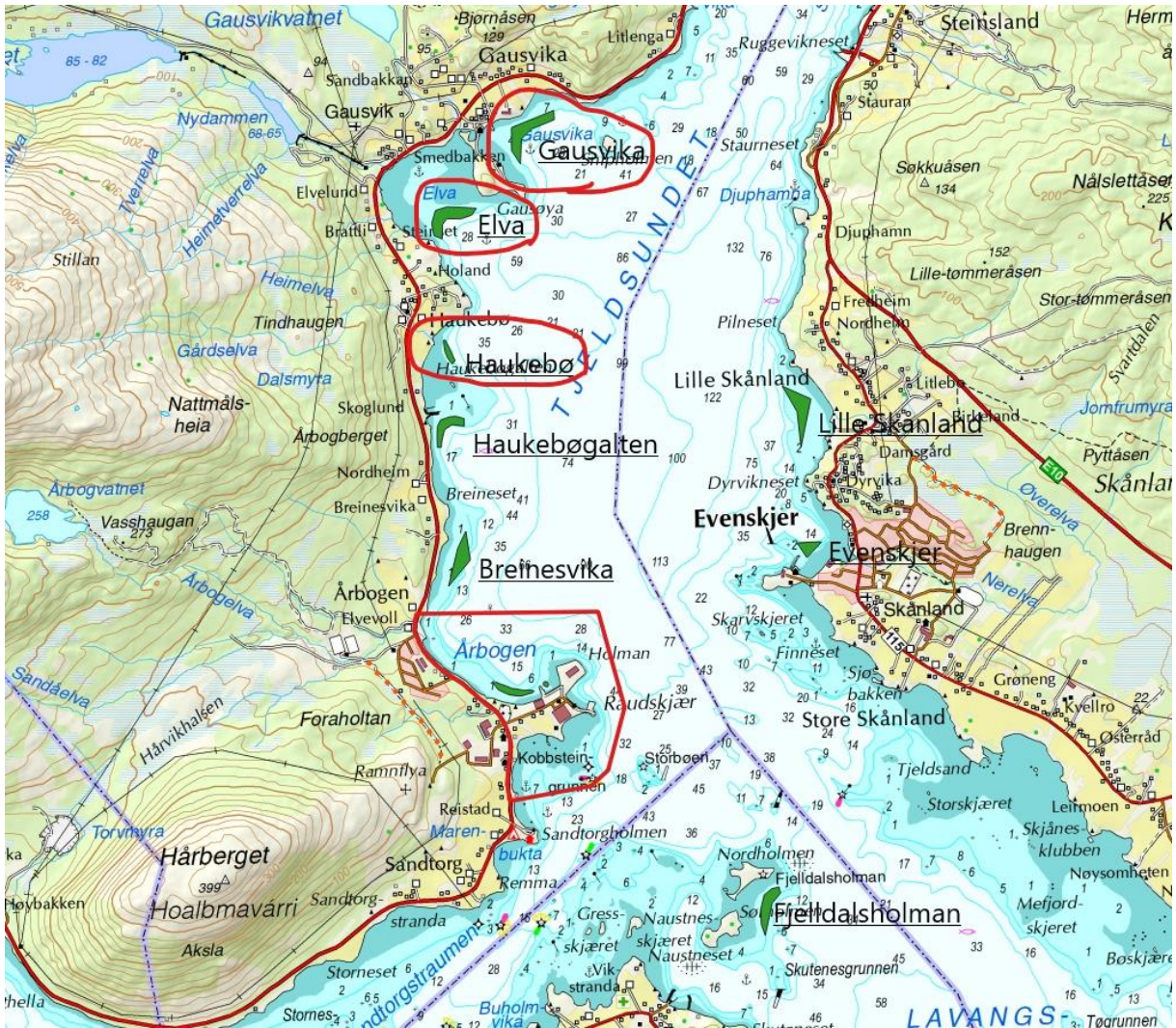
"DN håndbok 19, kartlegging av marine naturtyper" og "Nasjonal kartlegging av biologisk mangfold – kyst. Diskusjon og revidering av kriterier for verdsetting av marine naturtyper og nøkkelområder" er brukt til verdsetting av områdene.

Tabell 1. Verdiskalering for prioriterte marine naturtyper etter DN-håndbok 19.

Kilde	A -verdi	B - verdi	C -verdi
Marine naturtyper www.naturbasen.no DN-Håndbok 19: Marine naturtyper	Nasjonal verdi Svært viktig	Regional verdi Viktig	Lokal verdi Lokalt viktig

3 RESULTATER

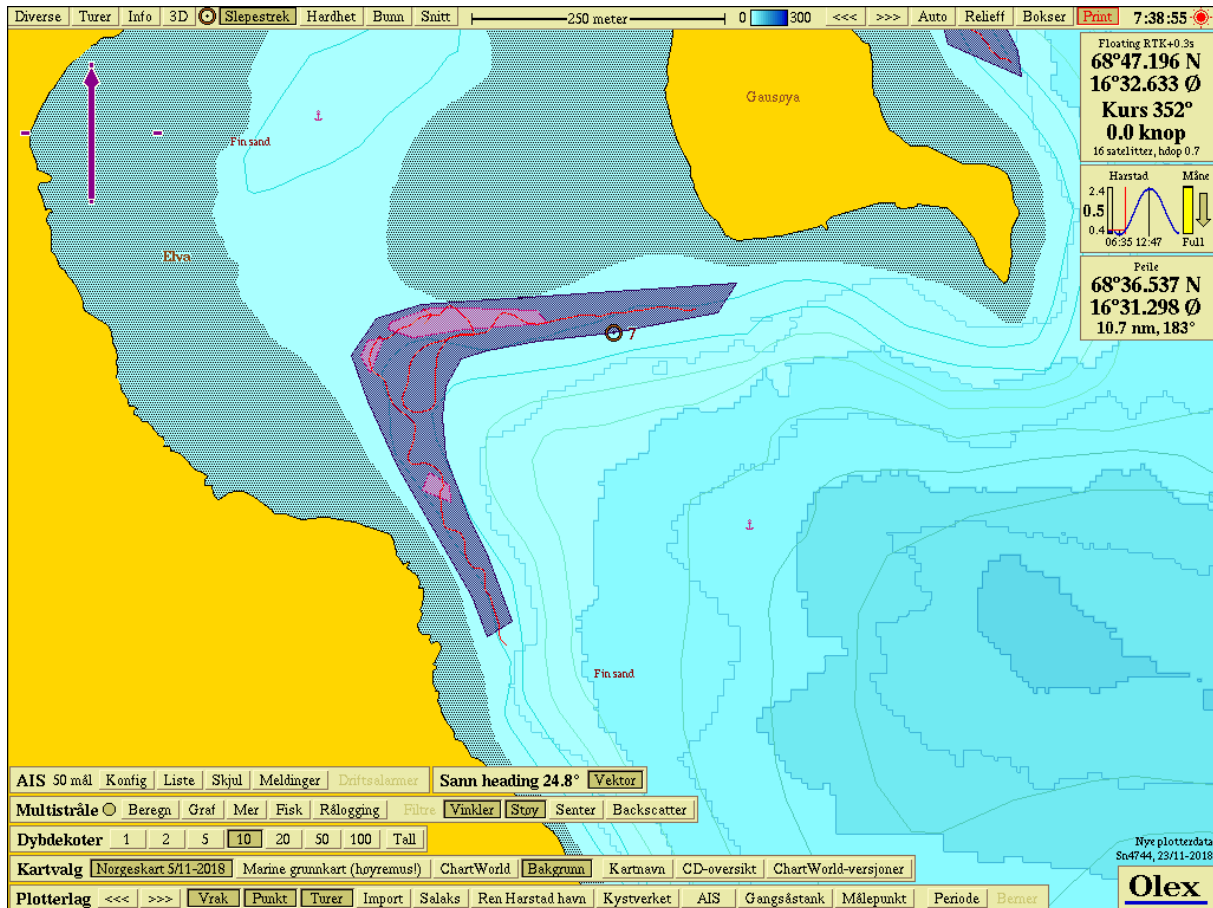
Befaringen ga grunnlag (se vurdering av usikkerhet) for å ta ut 3 nye ålegraslokaliteter i undersøkelsesområdet. Områdene med registrert ålegras er markert med rød ring i figur 2.

Figur 2. Områdene med rød sirkel viser hvor det ble registrert ålegras under befaring.

3.1 Lokalitet 1, Elva

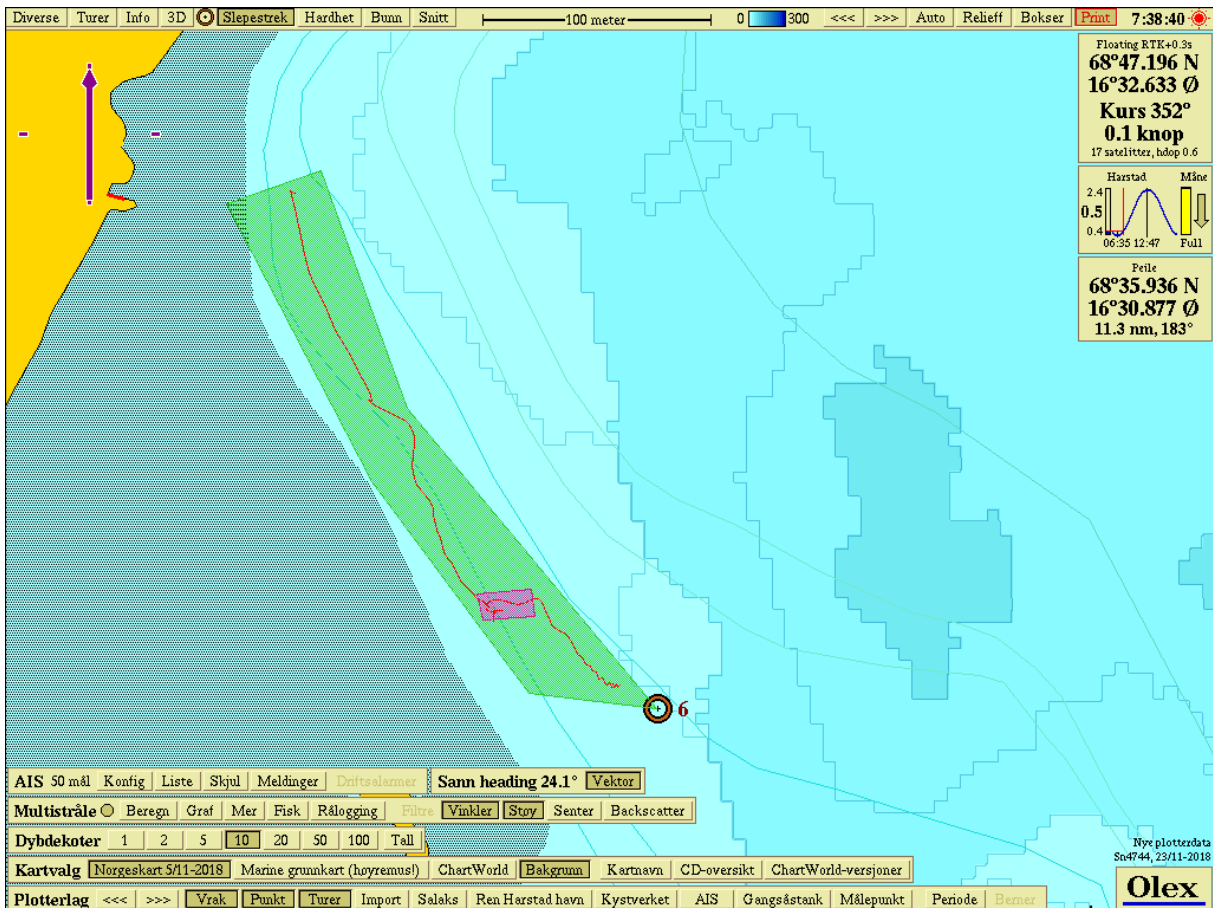
Det ble avgrenset ca. 17 daa ålegras i undersøkelsesområdet, fordelt på tre områder med ålegras. Disse tre vurderes som en lokalitet. På grunn av årstiden er det ikke grunnlag for å vurdere tilstand og vitalitet på ålegrasengen. Størrelsen på ålegrasengen er også vanskelig å vurdere da den kan være langt større i vekstsesongen. Den registrerte størrelsen tilsier at ålegrasengen skal ha en **B-verdi**.

Figur 3. Lilla illustrerer undersøkelsesområdet, rosa er registrerte ålegrasenger, mens linjen inne i undersøkelsesområdet er undervannsfartøyets undersøkelsesrute.

3.2 Lokalitet 2, Haukebø

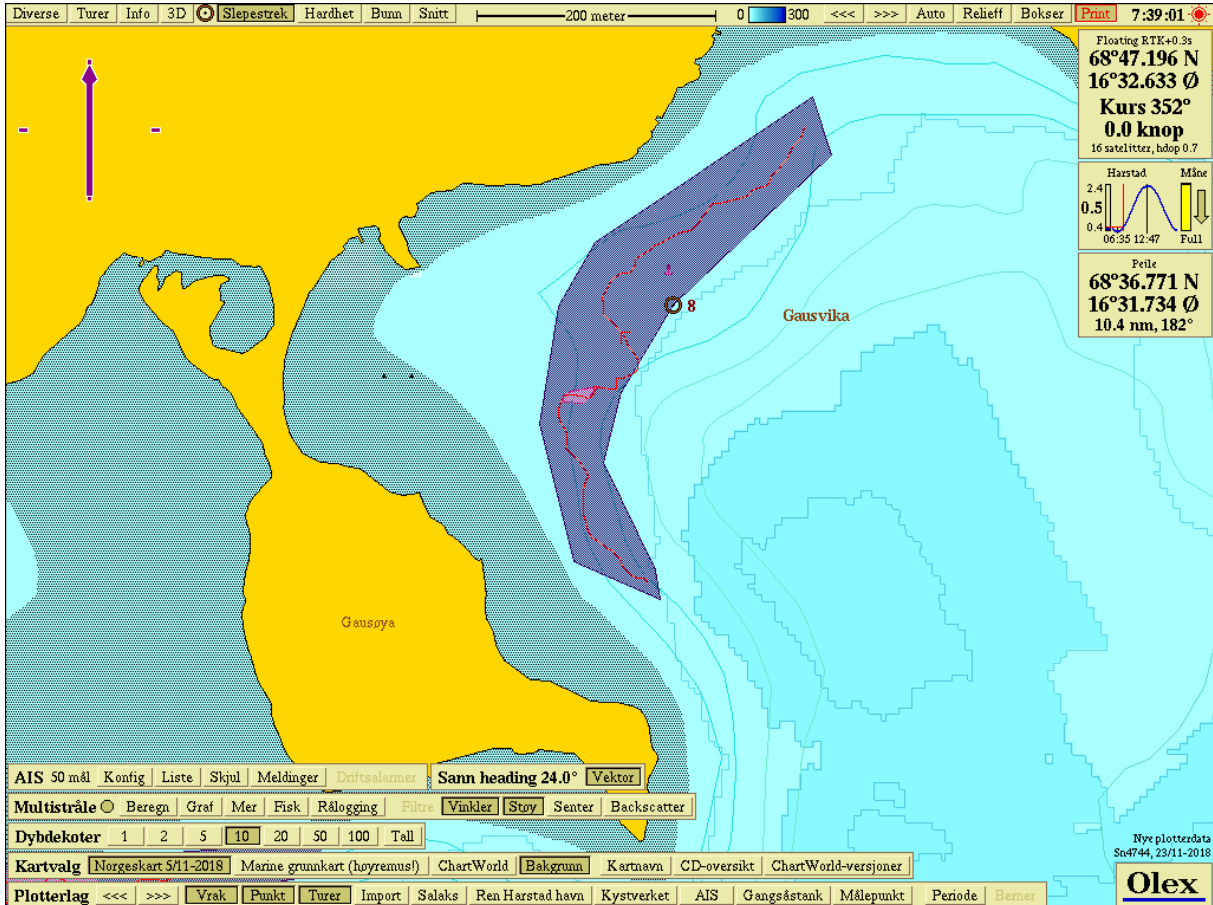
Det ble avgrenset ca. **1.5 daa** med ålegraseng. På grunn av årstiden er det ikke grunnlag for å vurdere tilstand og vitalitet på ålegrasengen. Størrelsen på ålegrasengen er også vanskelig å vurdere da den kan være langt større i vekstsesongen. Den registrerte størrelsen tilsier at ålegrasengen skal ha en **C-verdi**.

Figur 4. Grønn illustrerer undersøkelsesområdet, rosa er registrerte ålegrasenger, mens linjen inne i undersøkelsesområdet er undervannsfartøyets undersøkelsesrute.

3.3 Lokalitet 3, Gausvika

Det ble registrert ca. **1 daa** ålegras i Gausvika. På grunn av årstiden er det ikke grunnlag for å vurdere tilstand og vitalitet på ålegrasengen. Størrelsen på ålegrasengen er også vanskelig å vurdere da den kan være langt større i vekstsesongen. Den registrerte størrelsen tilsier at ålegrasengen skal ha en **C-verdi**.

Figur 5. Lilla illustrerer undersøkelsesområdet, rosa er registrerte ålegrasenger, mens linjen inne i undersøkelsesområdet er undervannsfartøyets undersøkelsesrute.

3.4 Øvrige undersøkte lokaliteter

I tillegg til de avgrensede lokalitetene så ble det observert det som antas å være ålegras, eller rester av nedvisnede enger på flere av lokalitetene. Ved Haukebøgaltan, Breinesvika og Fjellidalsholman ble det observert indikasjoner på ålegras. Disse indikasjonene er så svake at det anbefales undersøkelser i vekstsesongen før disse defineres som ålegraslokaliteter. I referansestasjonen var det også kun indikasjoner på ålegraseng, noe som ytterligere underbygger at indikasjonene gjort på øvrige lokaliteter kan bety at det er vitale ålegraslokaliteter der i vekstsesongen.

Figur 6. Dette antas å være nedvisent ålegras ved Haukebøgaltan men er ikke tatt med som en registrering på grunn av usikkerheten.

4 USIKKERHET

På grunn av årstiden for feltregistreringen så er det stor usikkerhet i resultatene. Hadde registreringene blitt foretatt i vekstsesongen (sommerhalvåret) så kunne man registrert vitaliteten og den faktiske utbredelsen til ålegrasengene. Verdisetting etter DN håndbok 19 krever at man også vurderer andre parametere enn utbredelse/størrelse. Dette er ikke gjort i dette tilfellet og verdiene satt i denne rapporten er antatt verdier som kun baserer seg på ålegrasengenes størrelse på feltdagen utenfor feltsesongen. Undersøkelsene danner kun et bilde av ålegrasets utbredelse i området.

5 REFERANSER

Direktoratet for naturforvaltning. 2007. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN Håndbok 19-2001. Revidert 2007.

Larsen, O. K., Randulff, S. T. og Haugland, Ø. 2017. Konsekvensutredning for Rødskjær havne- og industriområde. Temarapport naturmiljø. Ecofact rapport 584.

Naturbase: http://dnweb12.dirnat.no/nbinnsyn/NB3_viewer.asp

NIVA. 2012. Nasjonal kartlegging av biologisk mangfold – kyst. Diskusjon og revidering av kriterier for verdsetting av marine naturtyper og nøkkelområder er brukt til verdsetting av områdene. Rapport L.NR.

6 VEDLEGG - FELTRAPPORT

SJ Dykk AS
Langnesveien 14
9408 Harstad
Mobil: 90 05 58 29
Kto nr: 1503 04 78298
Org. no. 912 082 180 MVA
Mail: stig@sjdykk.no

Ecofact AS
Ole Kristian Larsen

21.11.18

Sted: områder i Tjeldsund

Ålegress utbredelse i angitte områder i Tjeldsundet

Følgende rapport inneholder rubrikker med informasjon om ni områder hvor vi har kartlagt utbredelse/tilstedeværelse av Ålegress.

Tauet og loddet som vises på flere av bildene brukes for å holde rett kurs med ROV.

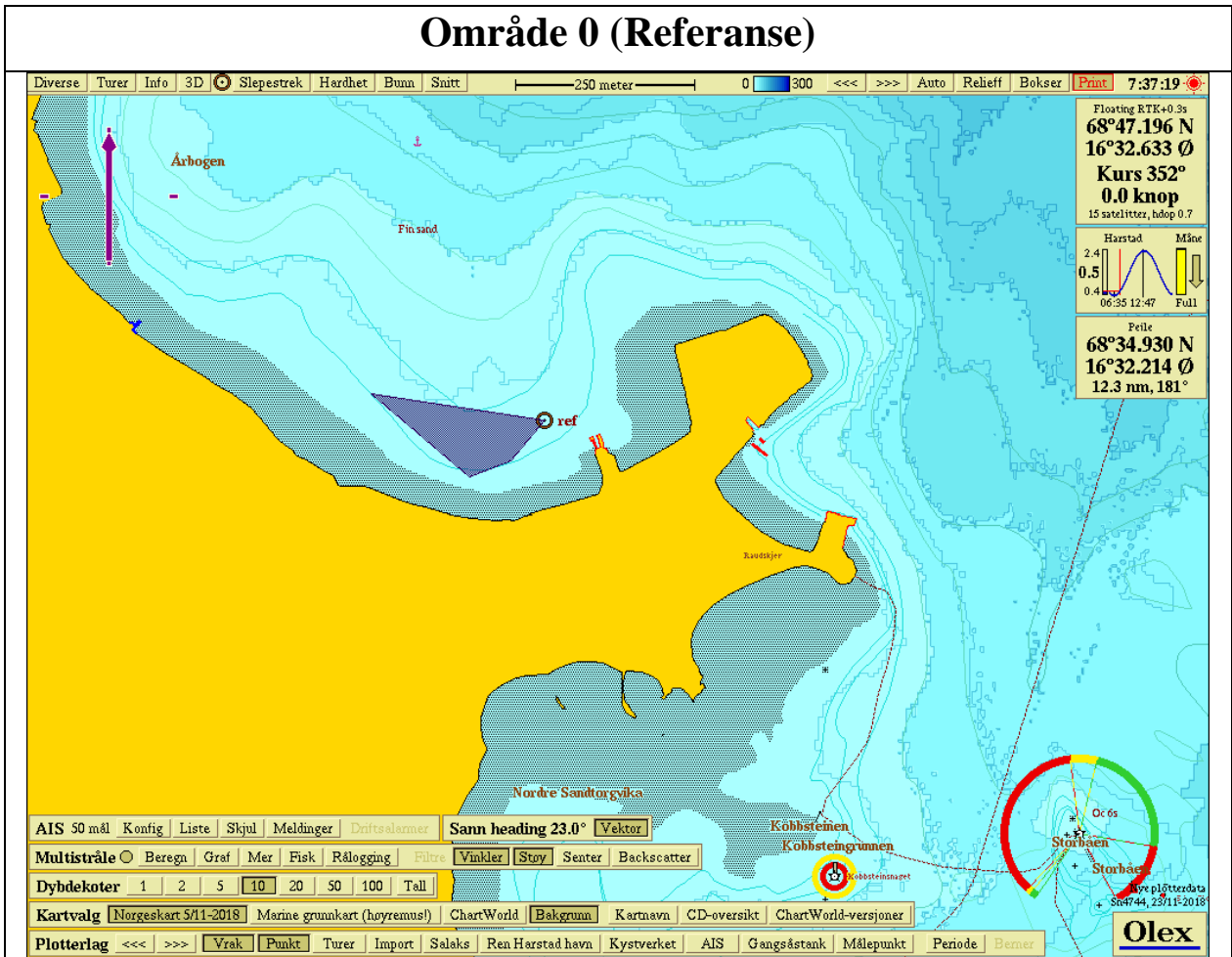
Rapportskriver:

Stig Johnsen
SJ Dykk AS

Dykker:

Koen Dijkstra
SJ Dykk AS

Område 0 (Referanse)

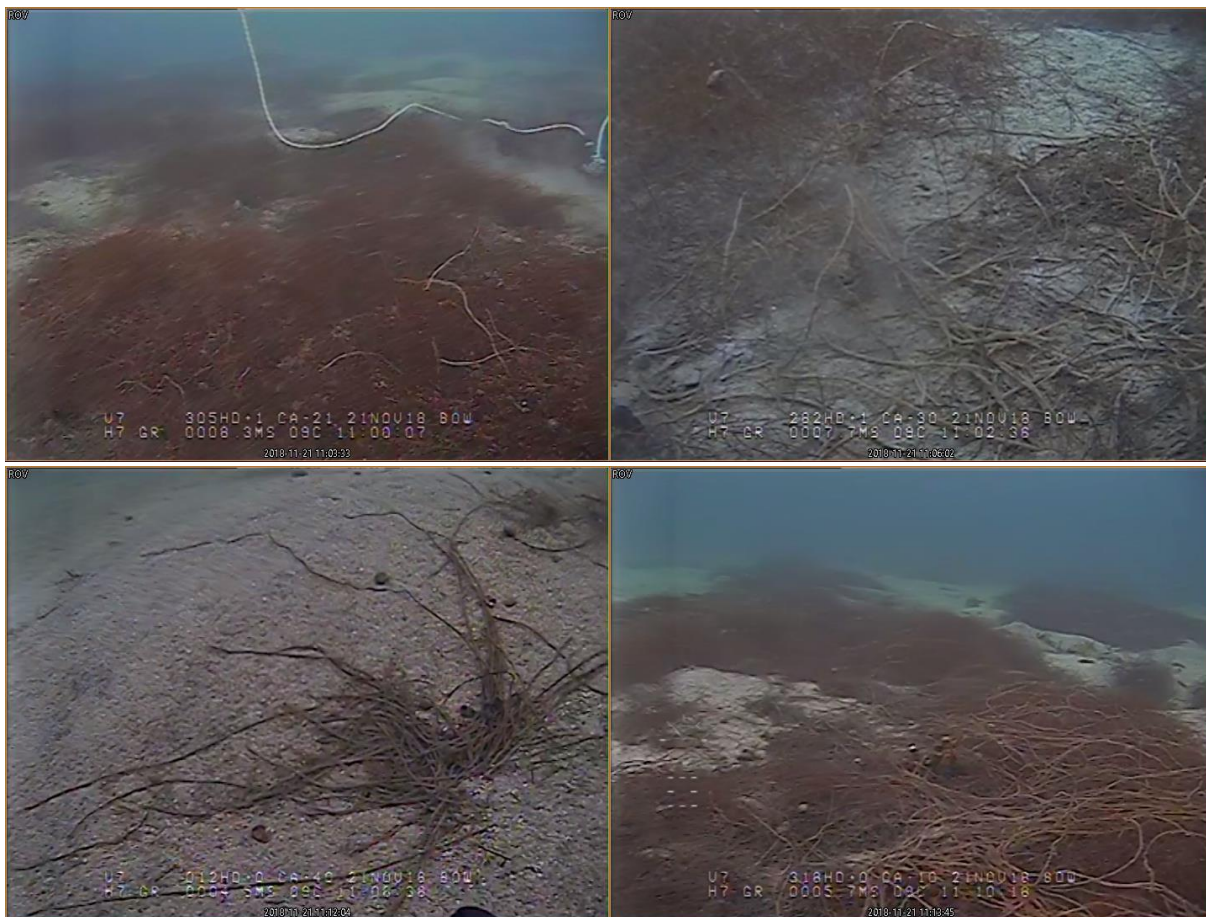

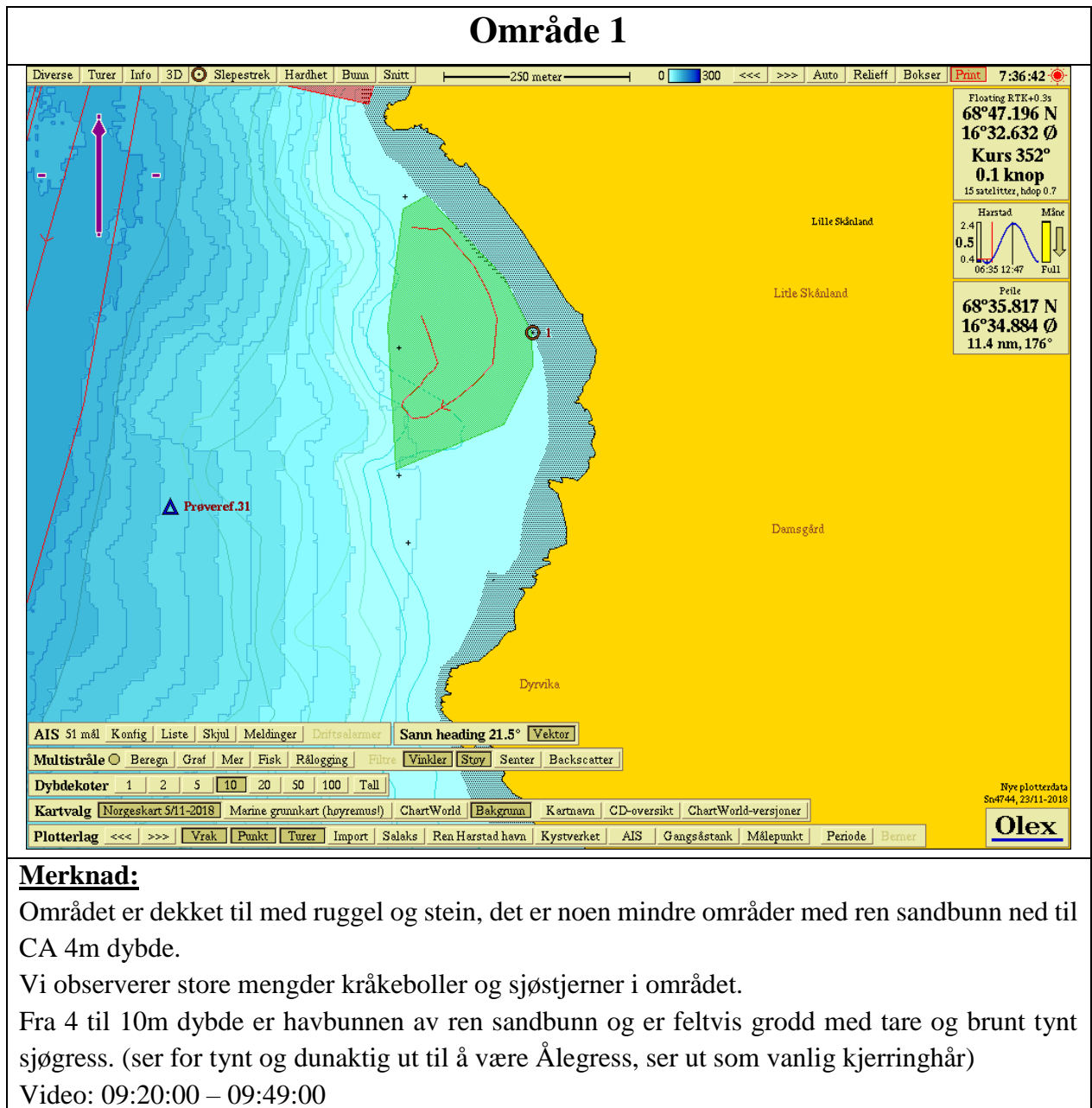
Merknad:

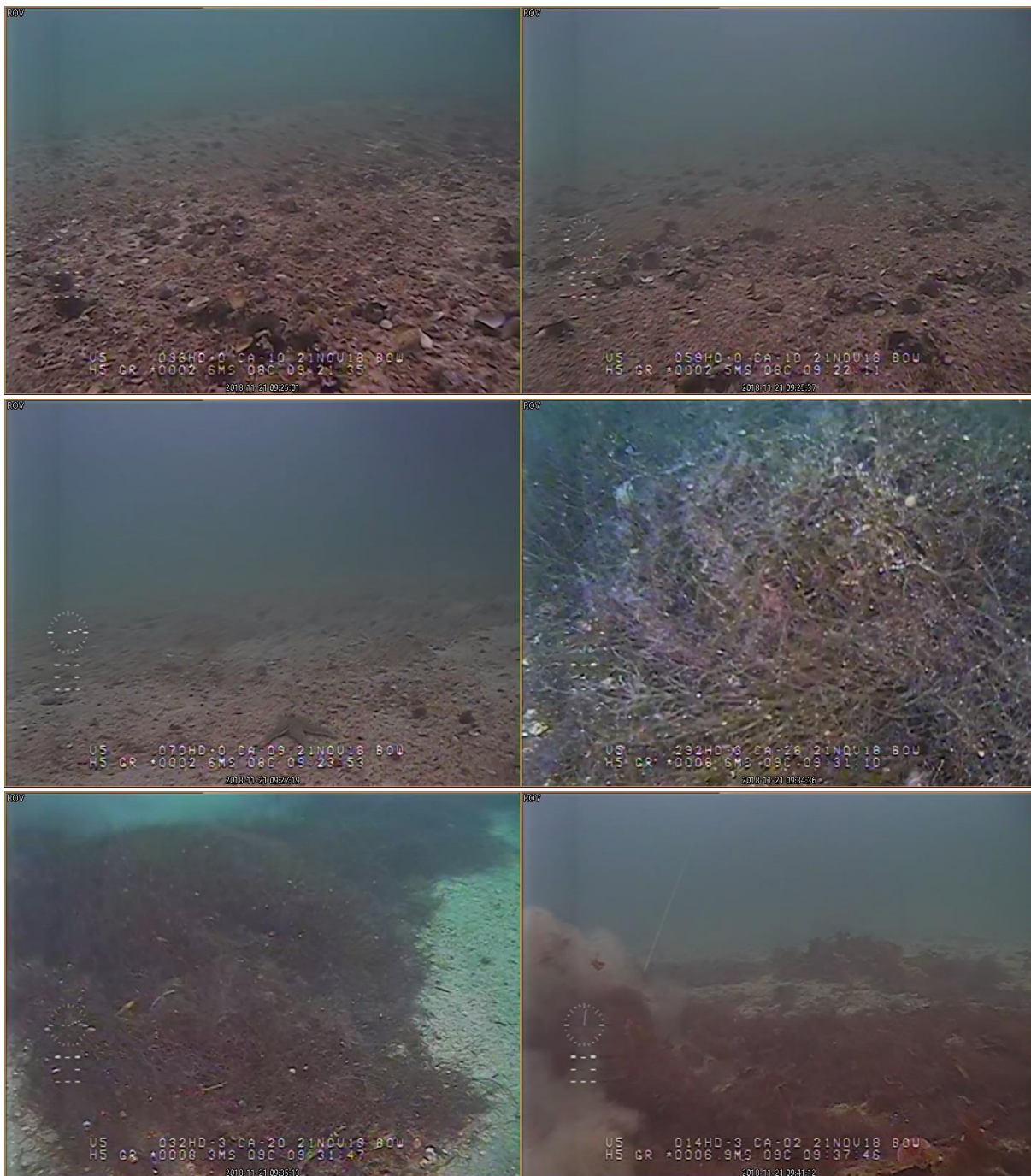
Området består av ren sandbunn med mye kjerringhår og noen rester av det som kan se ut som Ålegress. Det ble observert mye yngel i området.

Området er mellom 2 og 7m dypt.

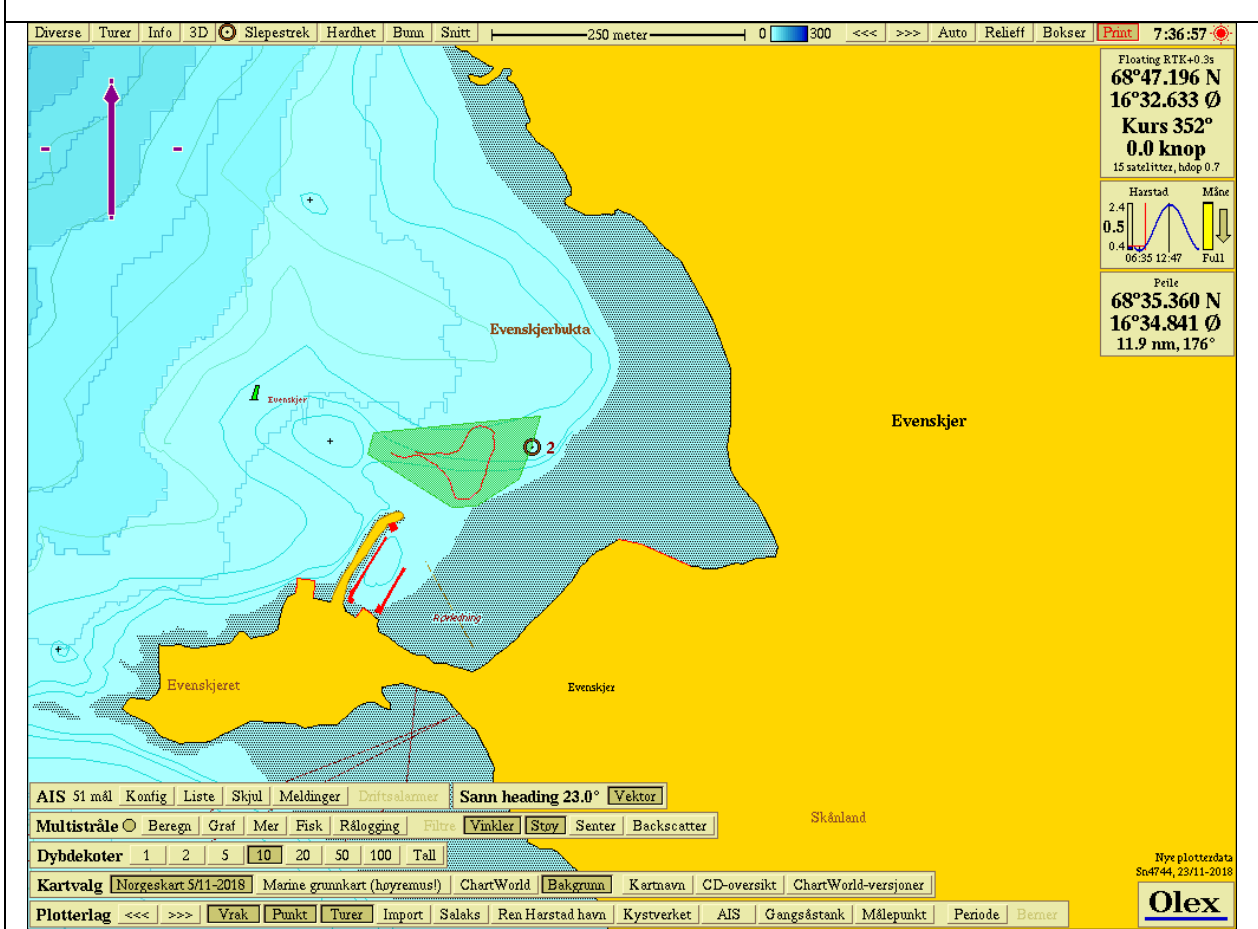
Video: 11:02:55 – 11:18:00

Område 2

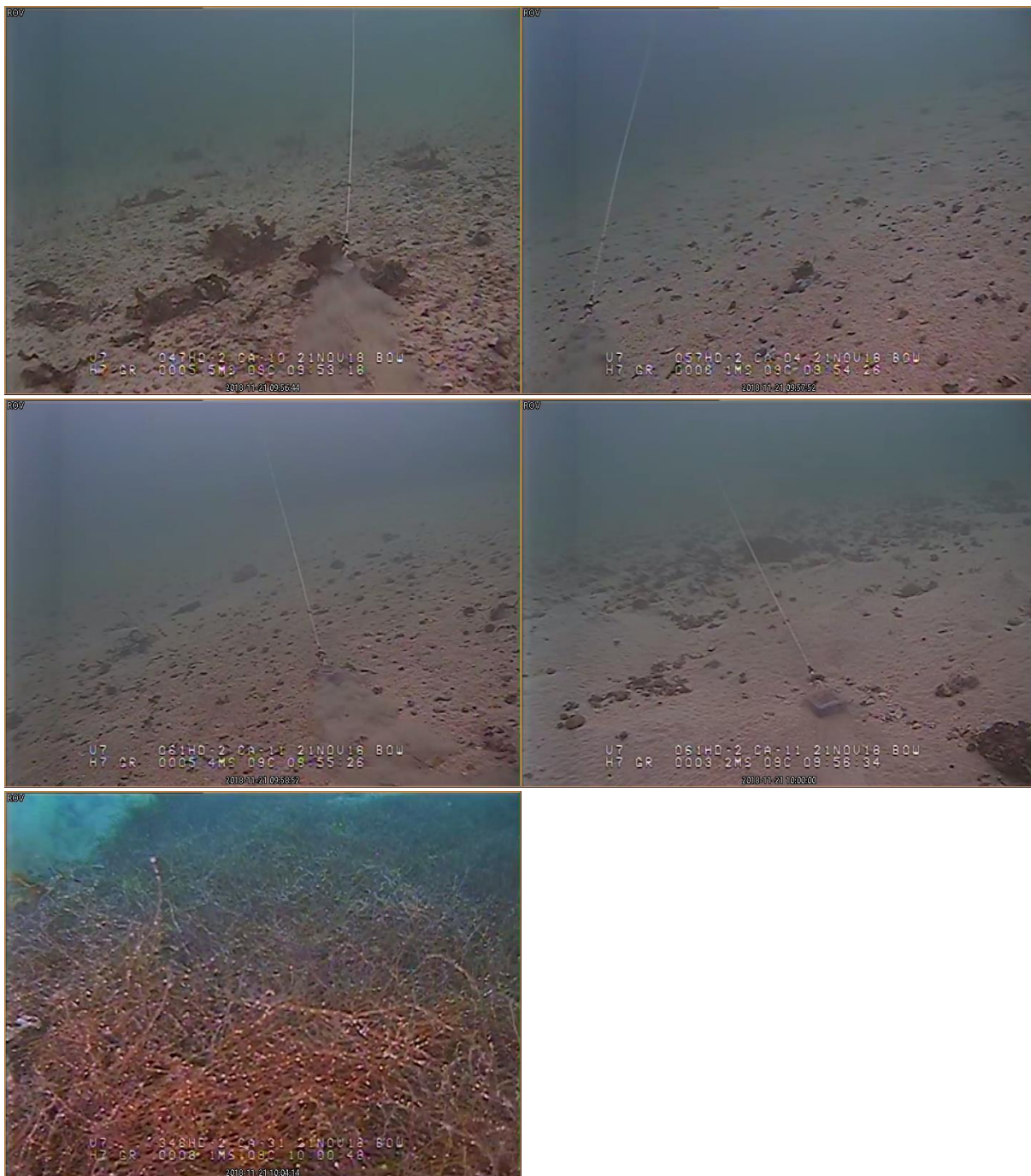
Merknad:

Havbunnen består av ren sandbunn med noe småstein.

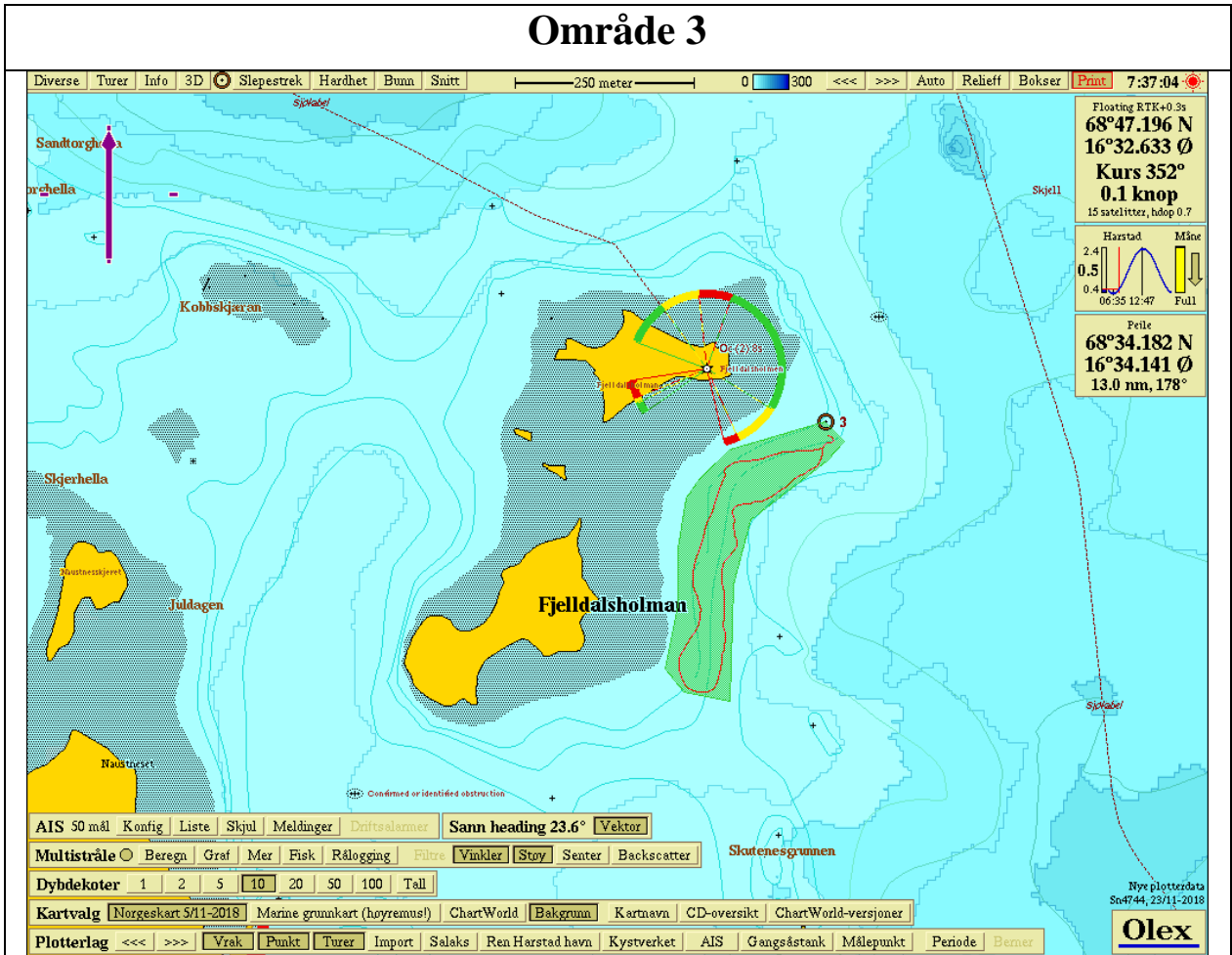
Det er noen mindre felt med taregroe. Det er mellom 8 og 3m dybde i området.

Det ble funnet sjøgress som ser ut som vanlig kjerringhår i området, vi observerer mye fiskeyngel i dette området.

Video: 09:55:50 – 10:09:30

Område 3

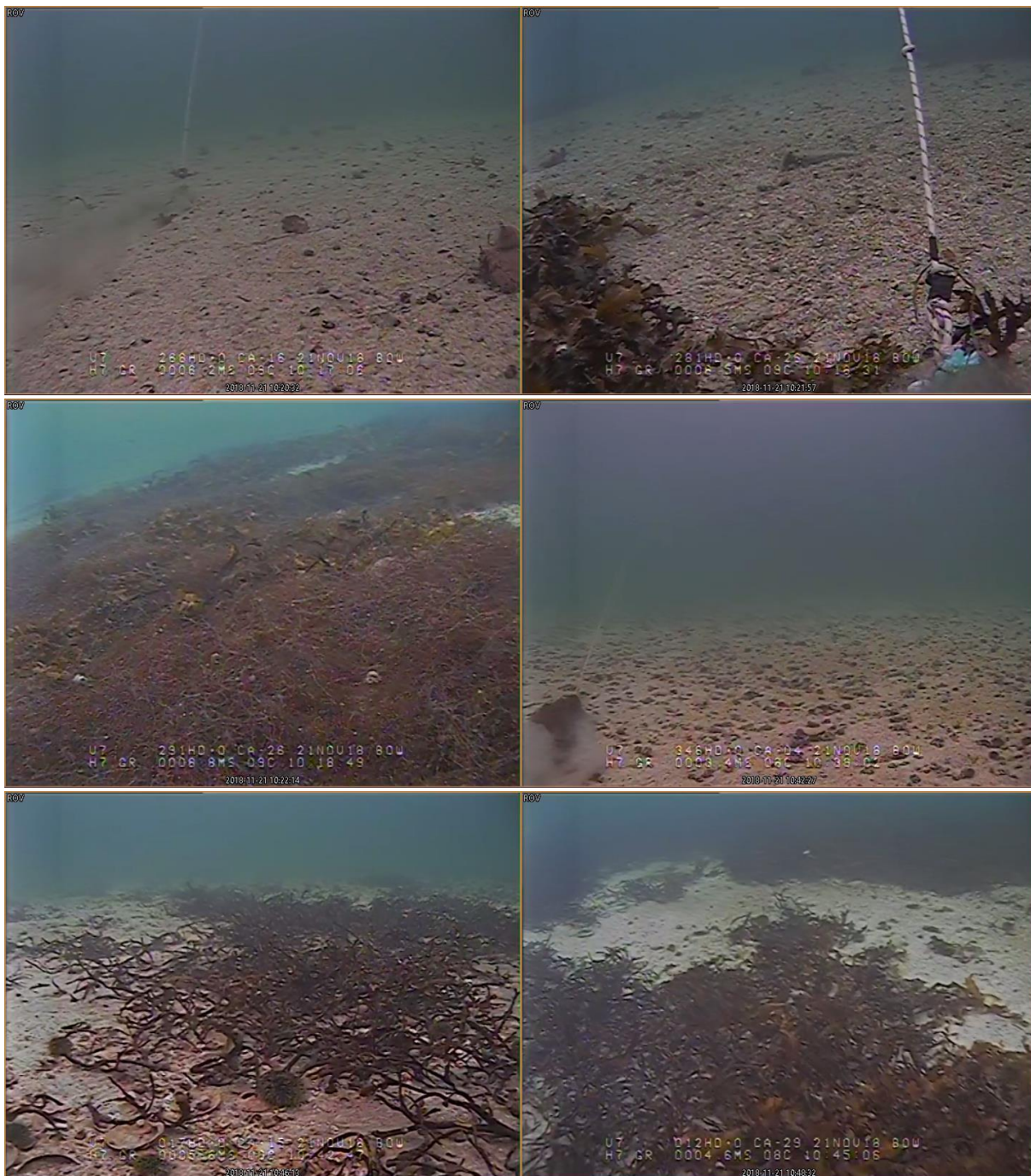
Merknad:

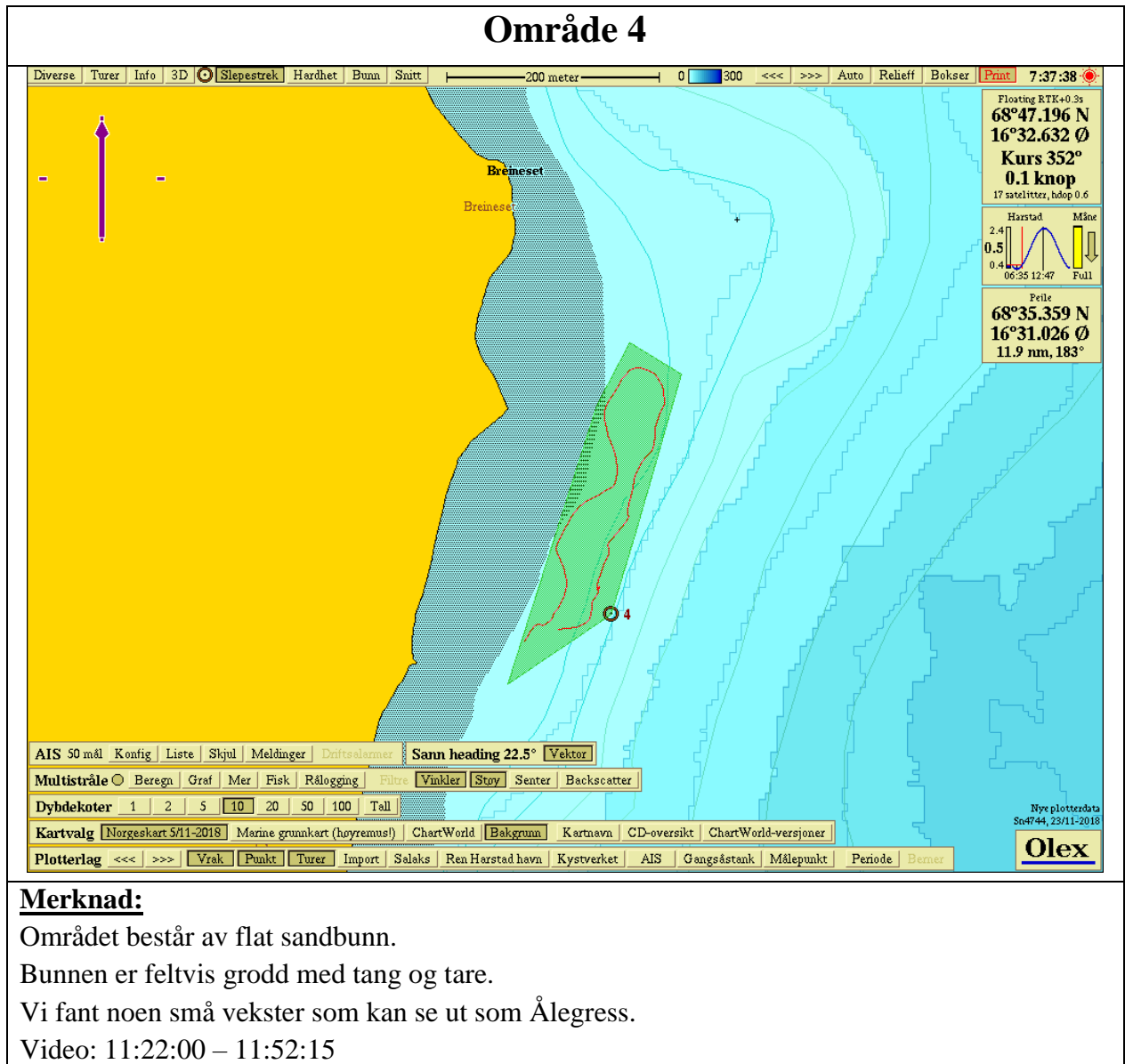
Området består av sandbunn som er feltvis grodd med tare og brunt sjøgress som ser ut som vanlig kjerringhår, det ble funnet små felt med mer solid brun tang lengre opp på grunna.

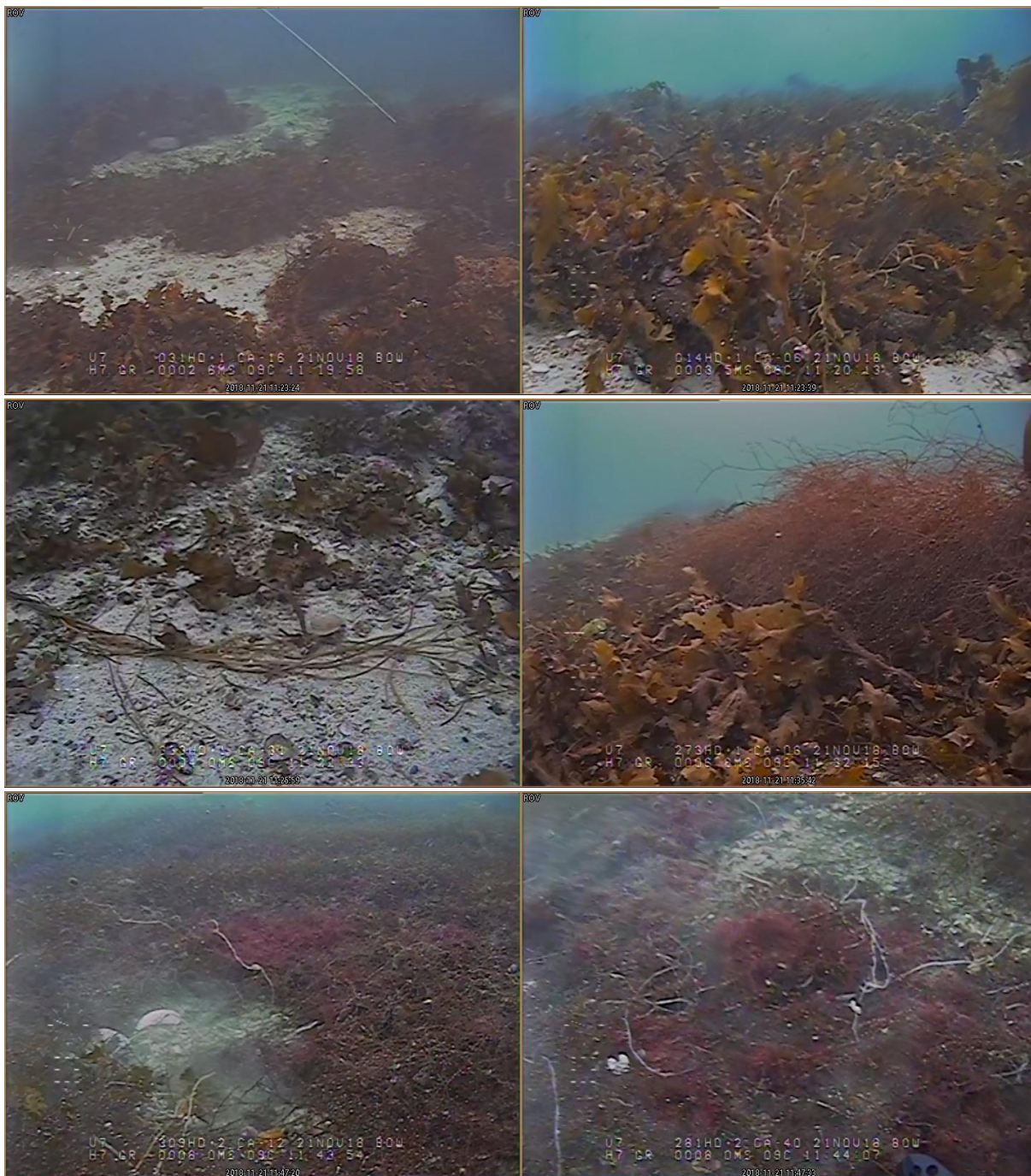
Området er mellom 10 og 4m dypt.

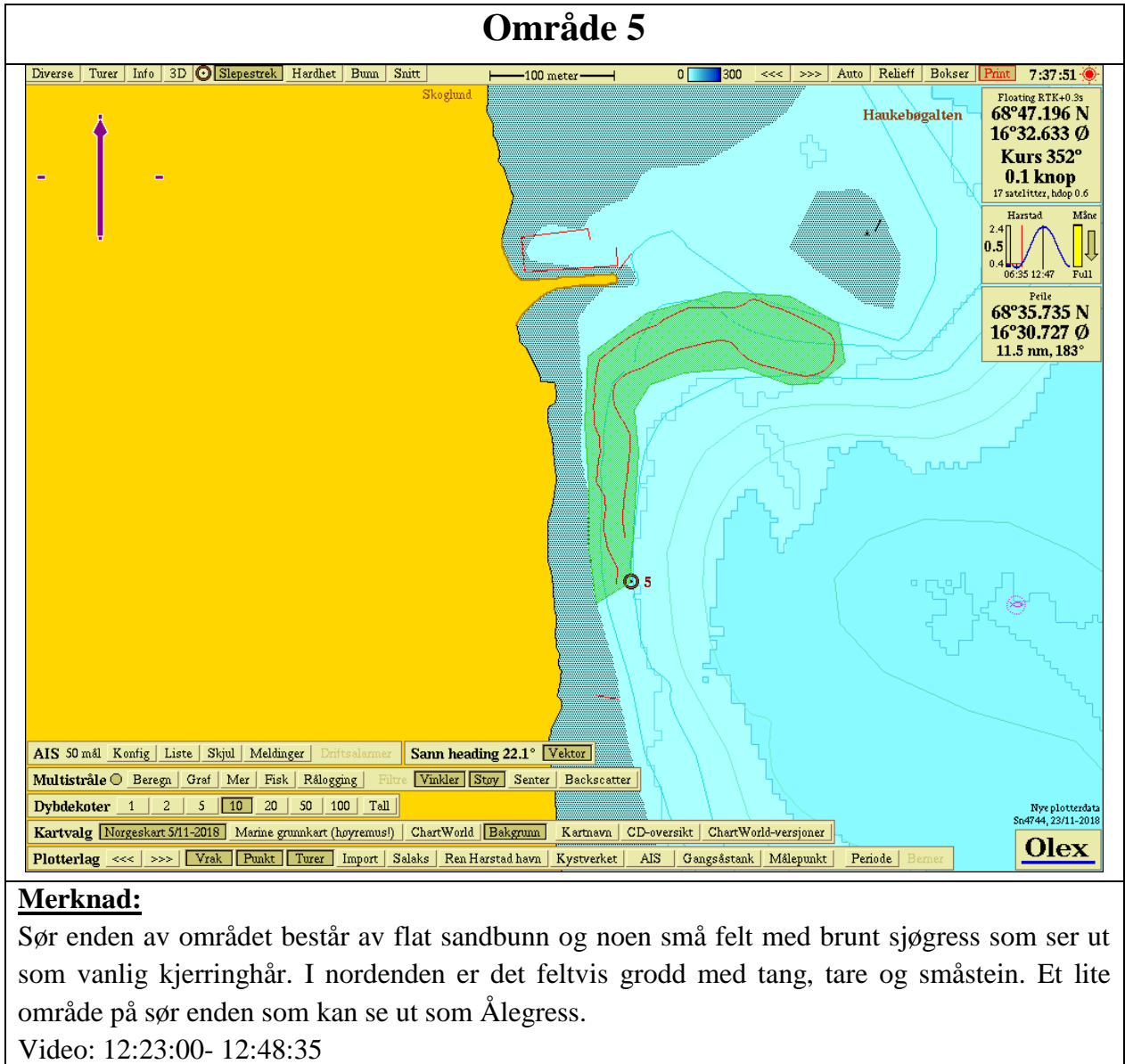
Det ble funnet noen rester av noe som kan se ut som Ålegress.

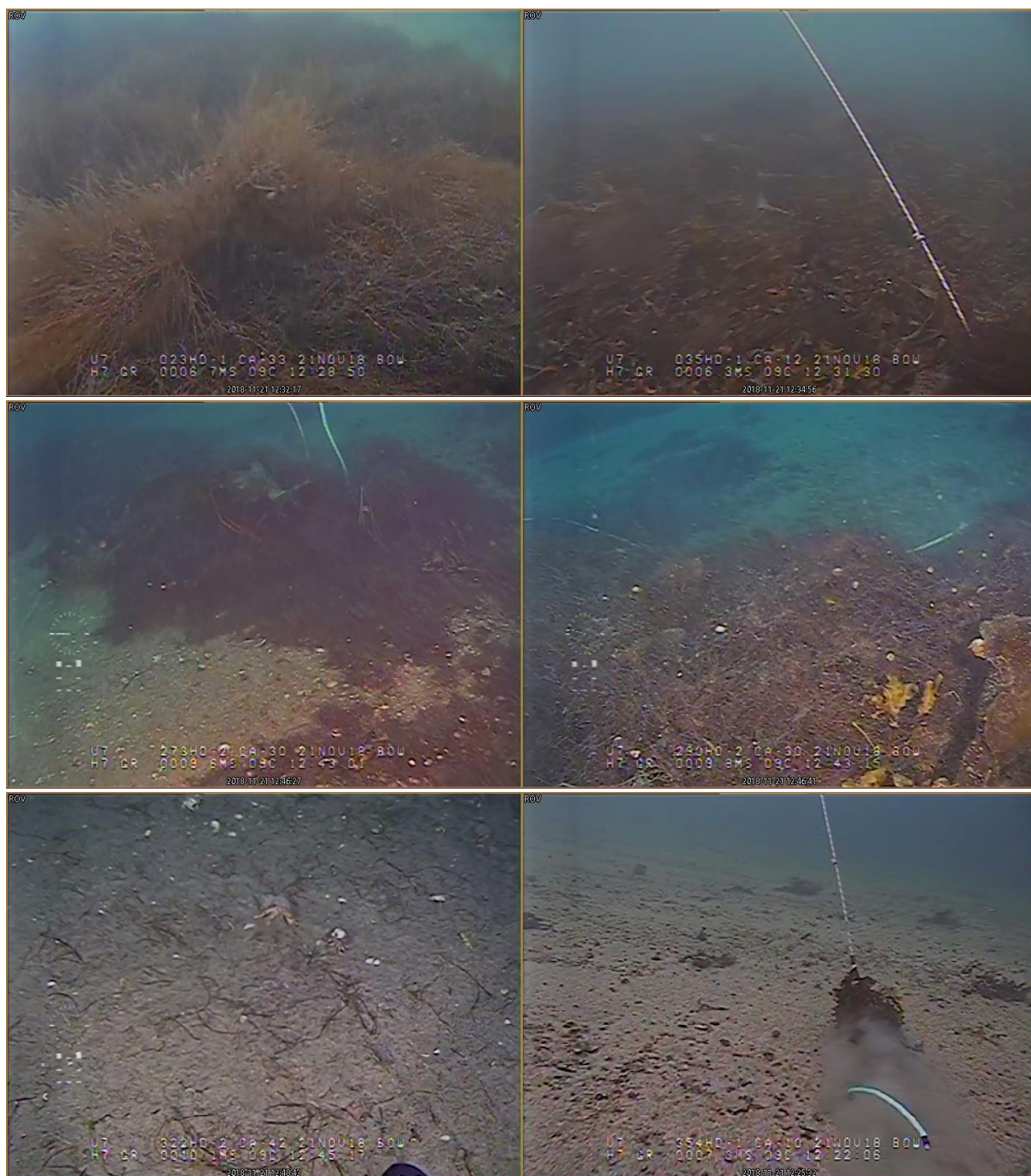
Video: 09:19:30 – 09:54:00

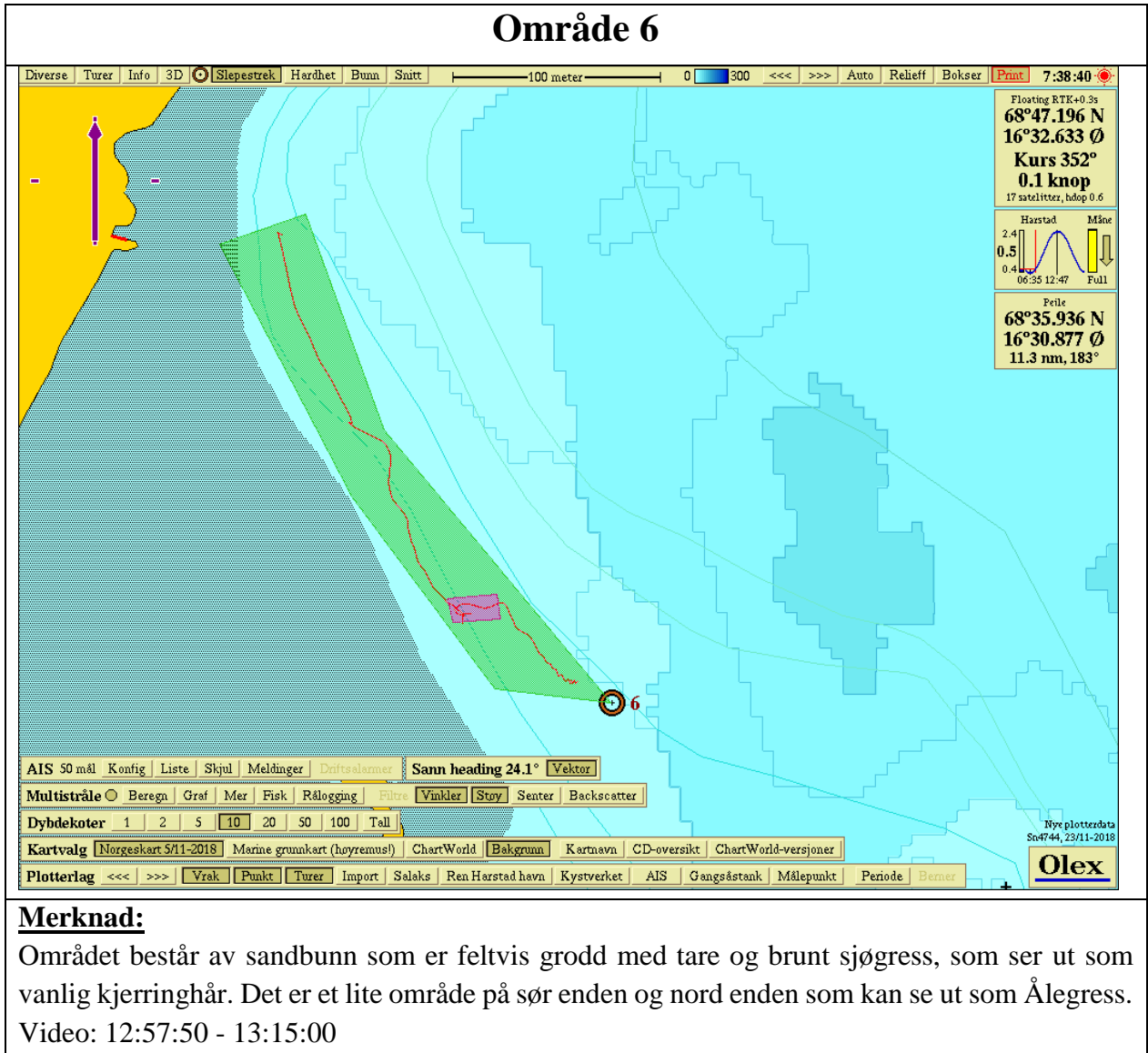

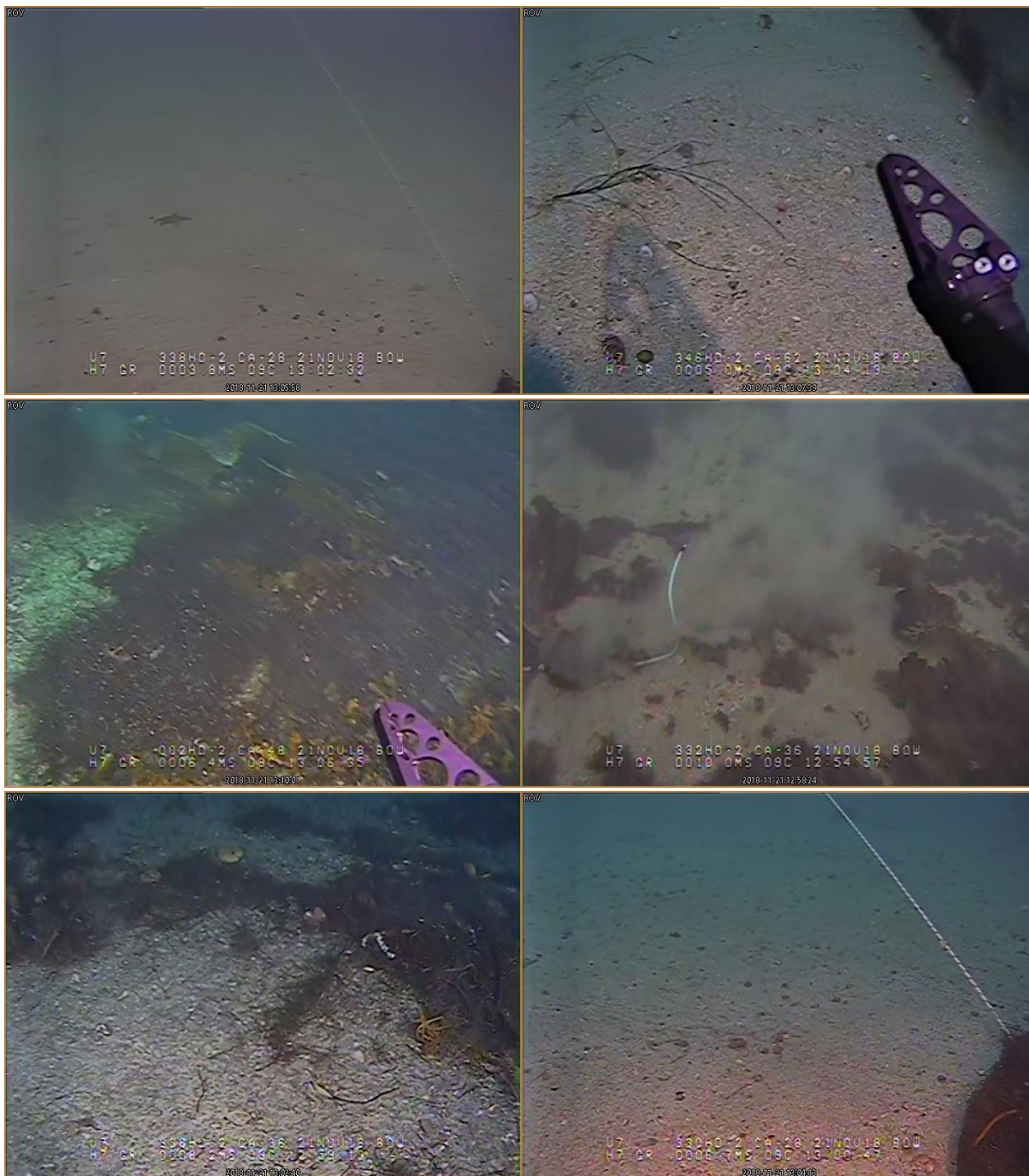

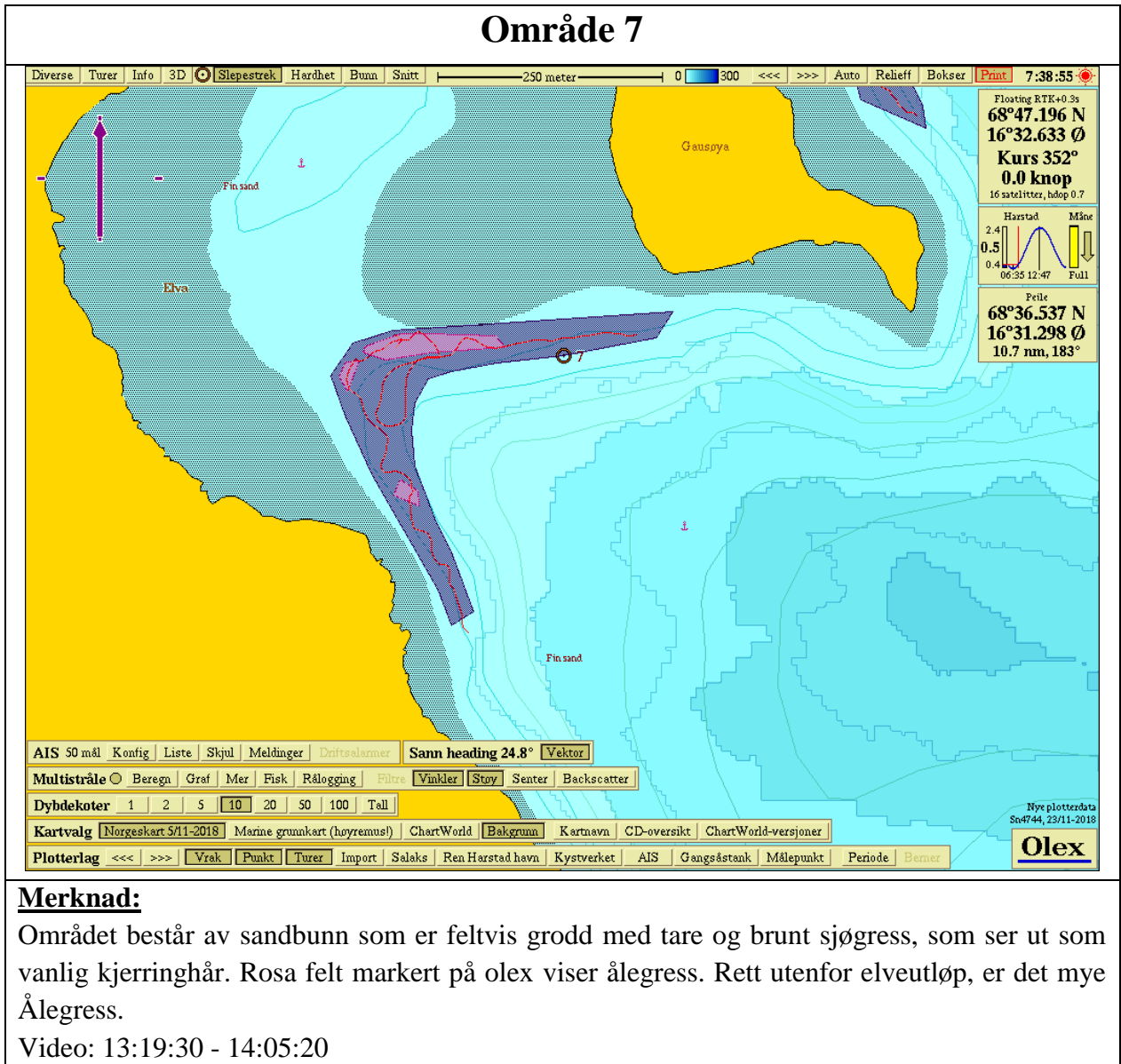

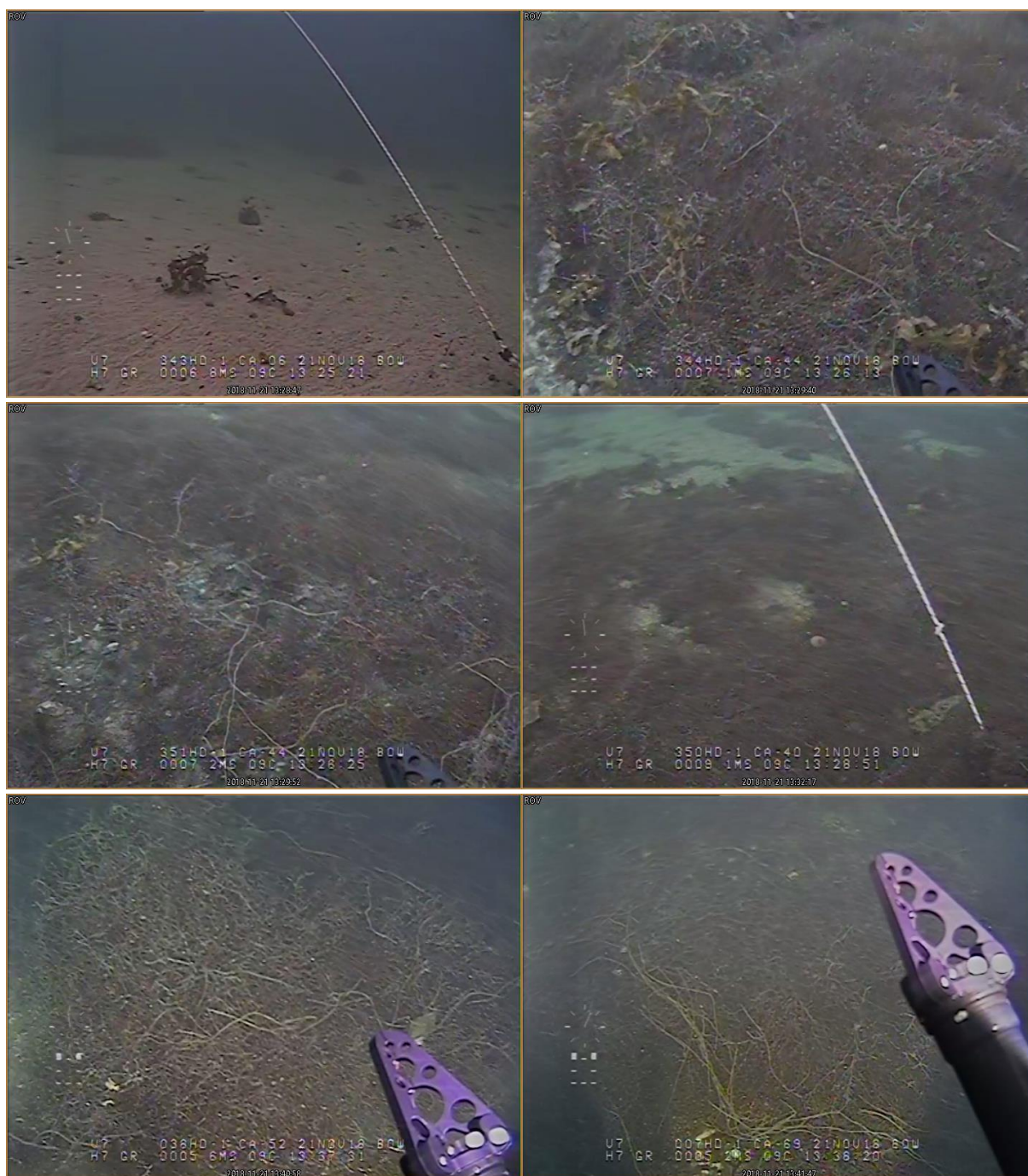

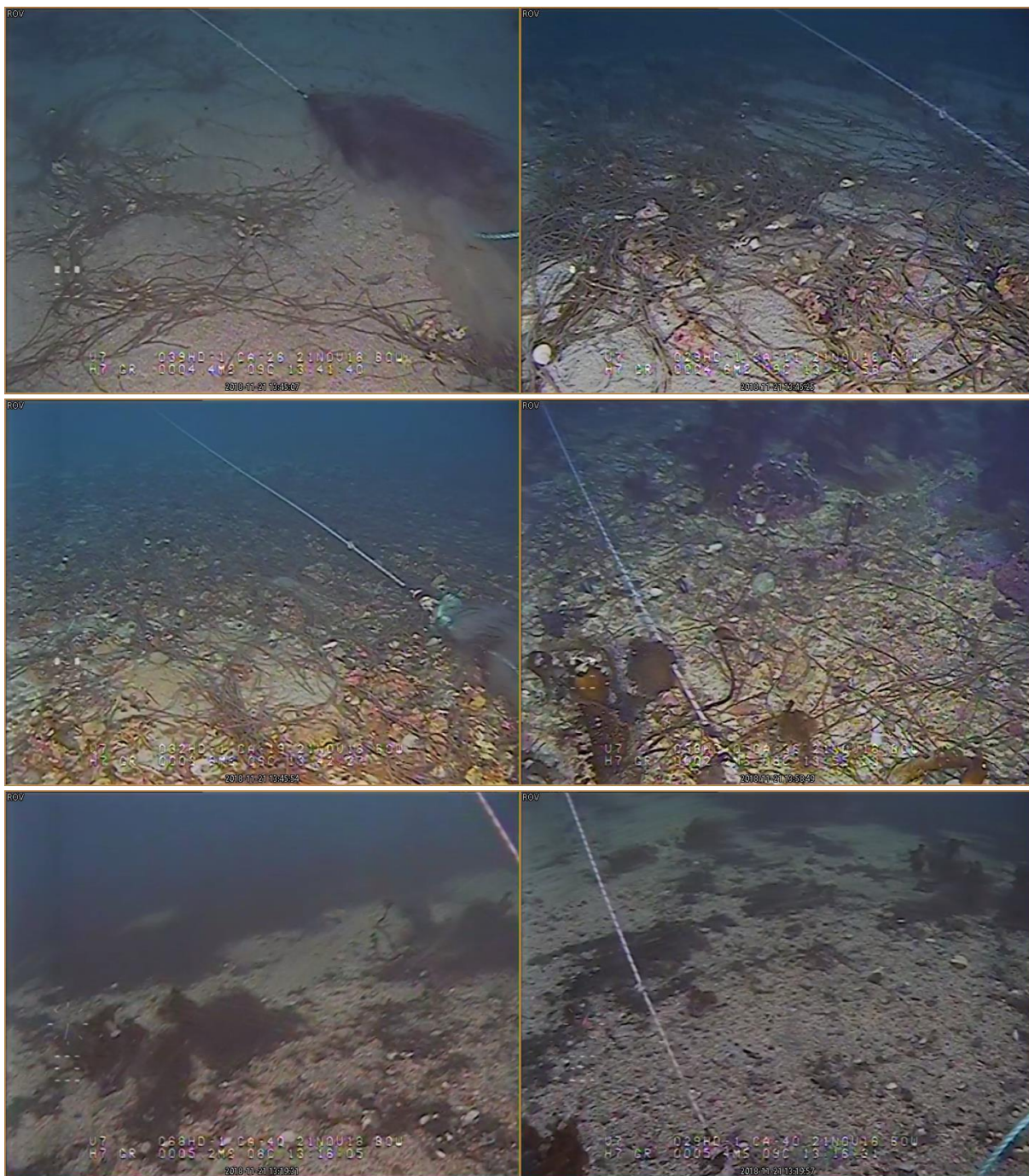

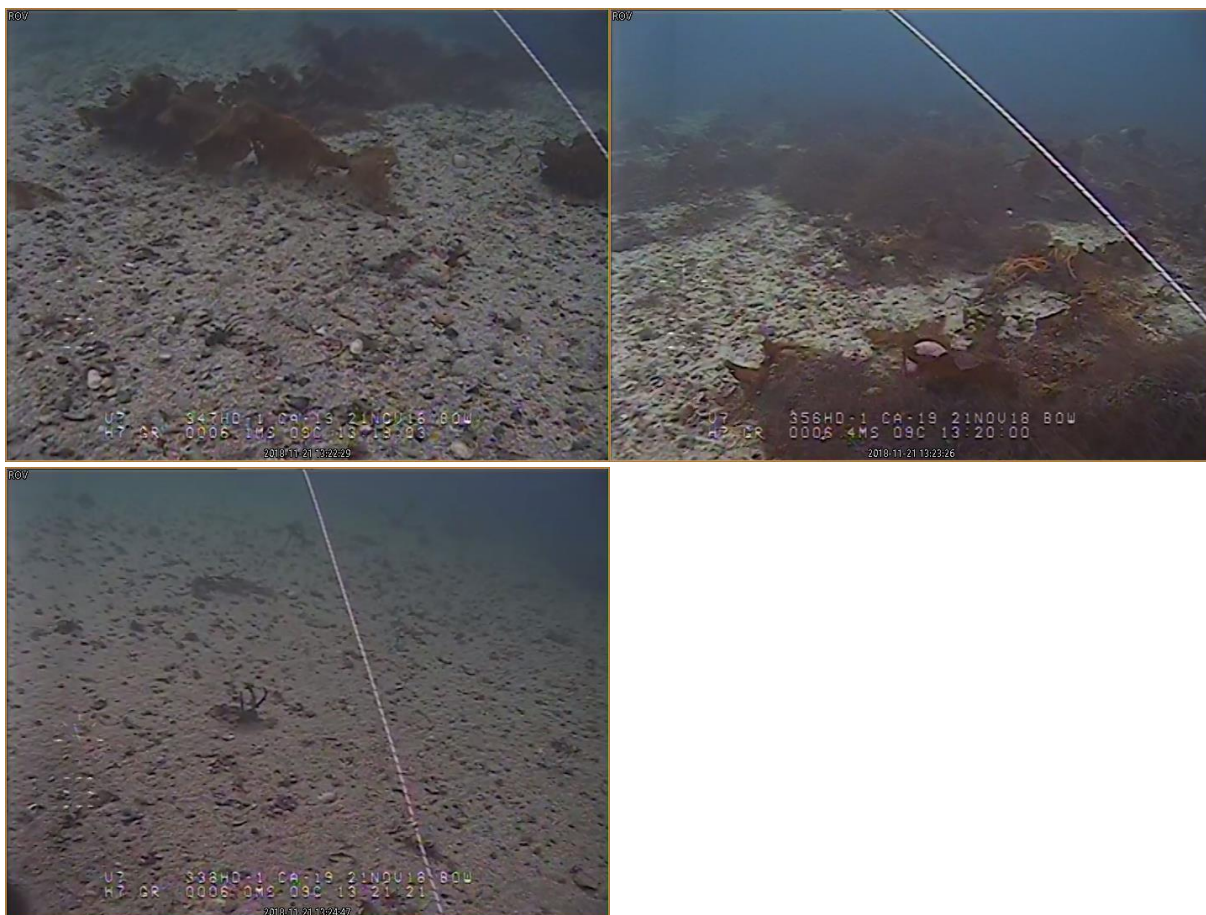

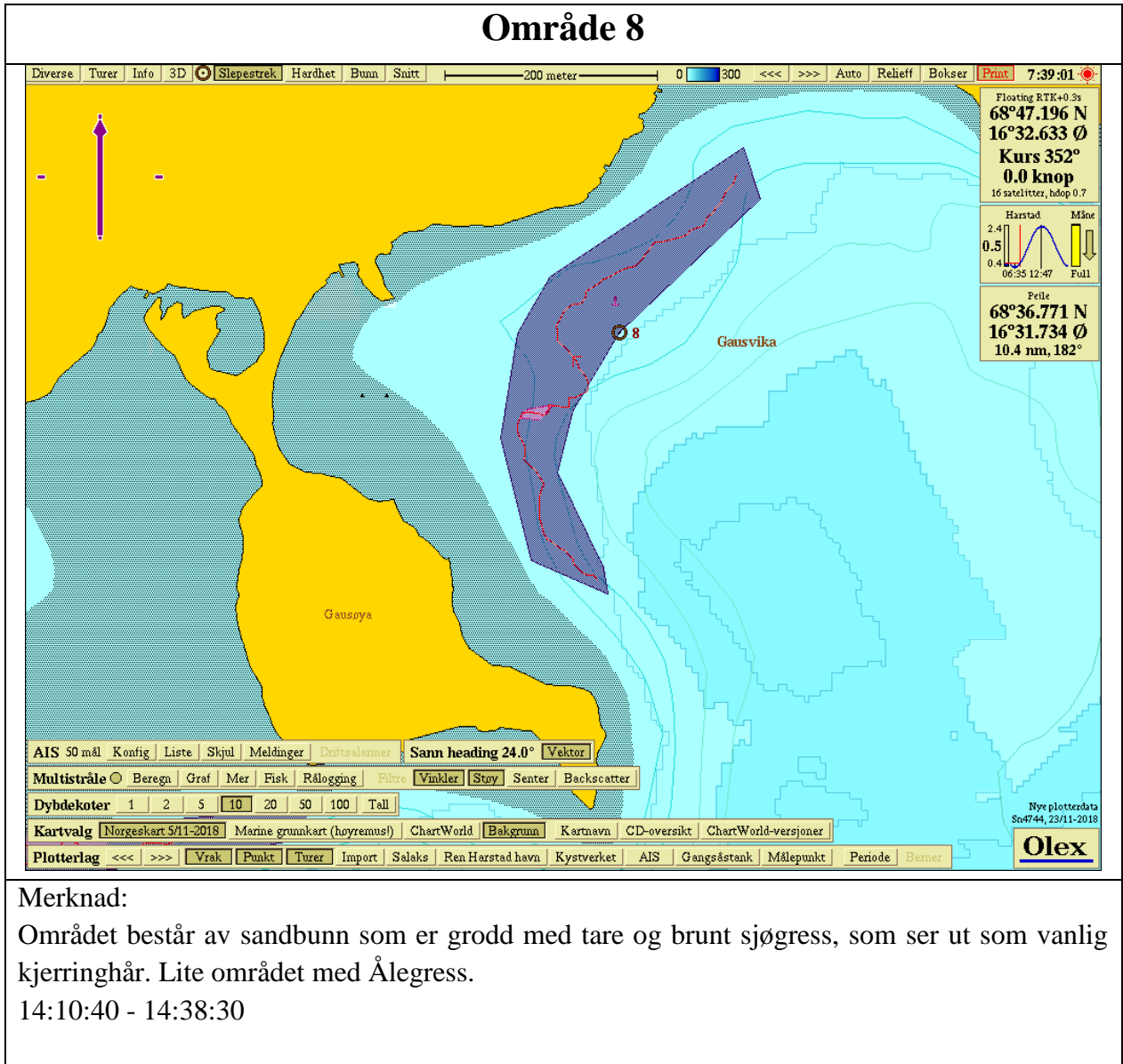

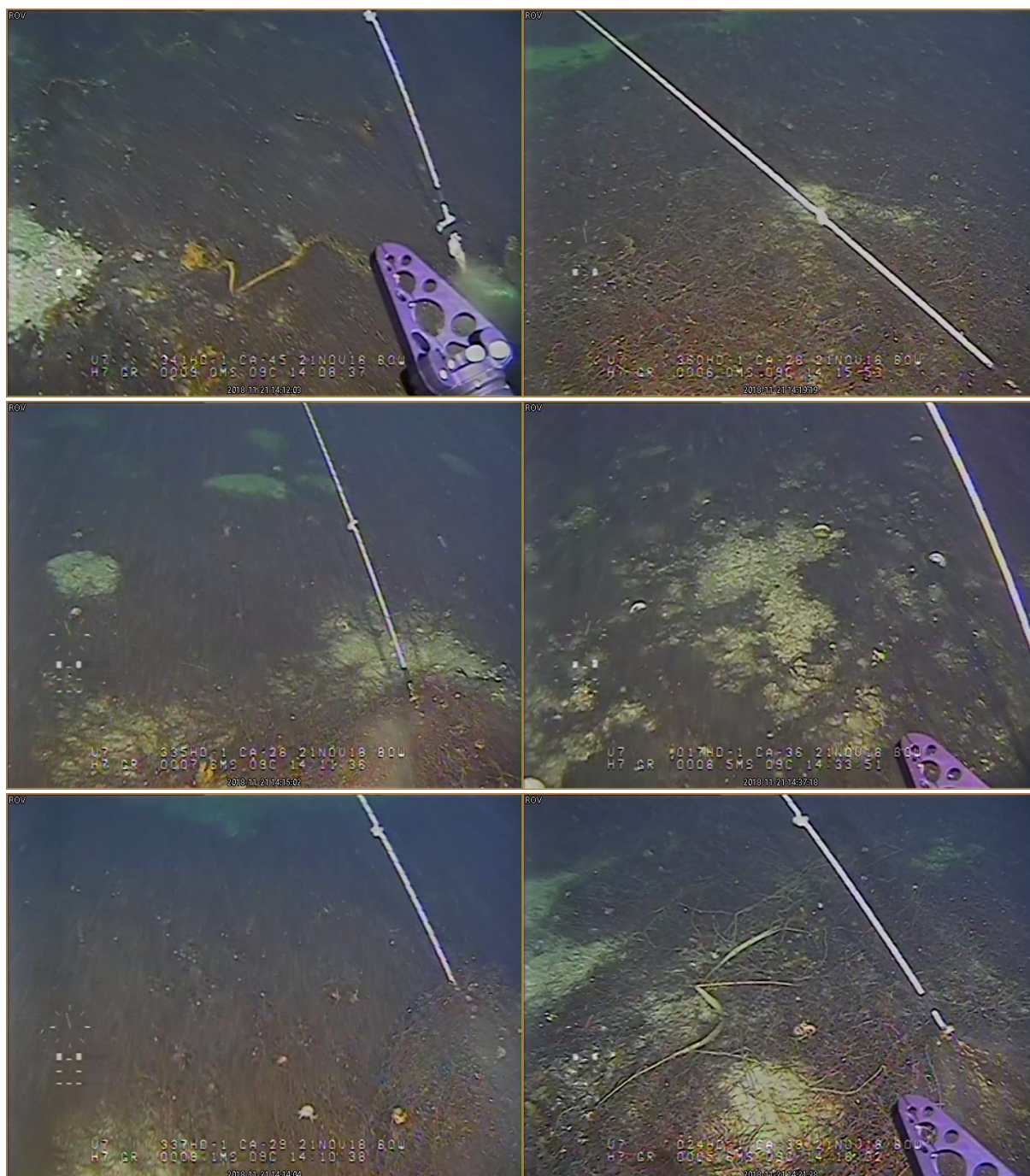

Rapportskriver:

**Stig Johnsen
SJ Dykk AS**

Dykker:

**Koen Dijkstra
SJ Dykk AS**